

Nr 38.

Ankom till riksdagens kansli den 3 maj 1946 kl. 1 em.

Utlåtande i anledning av väckta motioner om anslag till anordnande i lantbruksstyrelsens regi av försök med gödsling av salta fiskevatten.

(2:a avd.)

I två inom riksdagen väckta, till jordbruksutskottet hänvisade likalydande motioner, nämligen I: 177 av herr *Mannerskantz m. fl.* och II: 282 av herr *Skantze m. fl.*, har föreslagits, att riksdagen måtte för budgetåret 1946/47 anvisa ett förslagsanslag av 10 000 kronor till lantbruksstyrelsen för anordnande i dess regi av försök med gödsling av salta fiskevatten.

Beträffande de skäl som anförts till stöd för nämnda förslag hänvisas till motionerna.

Utskottet har i därför föreskriven ordning införskaffat utlåtanden över motionerna av lantbruksstyrelsen och statens livsmedelskommission, vilka båda myndigheter ställt sig intresserade av det i motionerna framlagda förslaget. I övrigt har av *lantbruksstyrelsen* anförts i huvudsak följande:

Motionärerna hänvisa till de resultat, som ernåtts vid gödslingsförsök i ett par isolerade skotska fjordar, varvid en kraftig ökning av fiskproduktionen i dessa kunnat konstateras, och anse det motiverat, att sådana försök även i vårt land igångsättas i större skala.

Motionärerna äro av den uppfattningen, att försök, varom här är fråga, hittills i Sverige utförts endast i mycket liten omfattning och endast i söt-vattensdammar. Härtill må anmärkas, att dylika försök redan för flera år sedan under professor Hans Petterssons ledning företogs i Klevkilen i Bohuslän. Det synes ej heller osannolikt, att en av ledarna för de skotska försöken, F. Gross, fått uppslaget till dessa försök, då han år 1939 bedrev undersökningar i Sverige vid det under professor Petterssons ledning stående Oceanografiska institutet i Göteborg. Försöken i Klevkilen gävo emellertid negativt resultat, vilket enligt professor Petterssons uppfattning torde berott på att denna vik icke var tillräckligt isolerad. Sedermera ha emellertid nya försök igångsatts i en annan vik, Stekilen i trakten av Strömstad, och härvid har en viss ökning av planktonproduktionen kunnat konstateras. Det förefaller emellertid, som om det vore nödvändigt att med en dammbyggnad helt avstänga Stekilen, om försöken skola kunna fortsättas med utsikt till framgång.

Av de erfarenheter, som hittills vunnits i vårt land, synes det alltså troligt, att gödsling av vattenområden vid kusten kan få någon nämnvärd effekt

endast i helt eller så gott som helt slutna vikar eller i vikar, som utan alltför stora kostnader med konst kunna isoleras från utanför liggande områden. Sådana vikar äro dock ganska sällsynta. Så vitt nu kan bedömas torde det därför icke vara troligt, att man genom gödsling mera omedelbart skulle i någon större grad kunna direkt öka fiskbeståndet i våra skärgårdsområden. Möjligt är däremot, att man på enstaka ställen skulle kunna genom dylika åtgärder åstadkomma skyddade och lämpliga områden för uppfofning av fiskyngel, med vilket sedan större skärgårdsarealer kunde besättas. Även om alltså betydelsen av ifrågavarande försök icke bör överskattas, synes det dock önskligt, om sådana kunde bedrivas i någorlunda stor skala även i vårt land. Med hänsyn till att dessa försök för att giva säkra resultat måste bedrivas under en längre tidsföljd, helst flera år, och att de säkerligen kräva en betydande insats av arbete, torde kostnaderna för desamma bliva ganska stora. Det av motionärerna föreslagna beloppet torde därför bliva erforderligt. Lämpligast synes emellertid vara, att medlen ställas till förfogande i form av reservationsanslag.

Då dessa undersökningar rätt väl torde kunna inpassas i de arbetsuppgifter, som Svenska hydrografisk-biologiska kommissionen har sig anförtrodda, och då såväl lantbruksstyrelsen som Oceanografiska institutet äro representerade i nämnda kommission, varigenom alltså ett samarbete mellan kommissionen, lantbruksstyrelsen och nämnda institut lätt kan etableras, synes det lämpligast, att eventuella medel för ifrågavarande ändamål ställas till Svenska hydrografisk-biologiska kommissionens förfogande.

På grund av det ovan anförda får lantbruksstyrelsen förorda anvisande för budgetåret 1946/47 av ett reservationsanslag av 10 000 kronor för anordnande genom Svenska hydrografisk-biologiska kommissionens försorg och i samarbete med lantbruksstyrelsen och Oceanografiska institutet av försök med gödsling av slutna skärgårdsvikar i syfte att höja fiskproduktionen.

Statens livsmedelskommission har anfört följande:

Även om de ifrågasatta försöken ur försörjningssynpunkt icke kunna anses nödvändiga i ett sådant läge på fiskmarknaden som det nu rådande, synes det kommissionen vara av ett visst experimentellt intresse, att försöken komma till utförande. Enär försöken att döma av storleken av det begärda anslaget tydligen äro avsedda att bedrivas i relativt blygsam skala, är kommissionen för sin del i princip beredd att ställa erforderliga kvantiteter konstgödsel (natriumnitrat och superfosfat) till förfogande för ändamålet.

Liksom de hörda myndigheterna anser utskottet, att det skulle vara av ett visst intresse, om de av motionärerna föreslagna försöken kunde komma till stånd. Såsom framhållits av lantbruksstyrelsen torde emellertid betydelsen av försöken icke få överskattas. Om verksamheten skall bedrivas i sådan omfattning, att några mera generella slutsatser rörande metodens användbarhet skola kunna dragas, torde vidare ganska avsevärda belopp erfordras. Särskilt förutser utskottet, att de nödvändiga avstängningsanordningarna komma att draga tämligen stora kostnader, såvida de skola utföras på ett effektivt sätt. Med hänsyn till det anförda och då det förefaller som i nuvarande läge på fiskmarknaden försöken icke äro av alltför hög angelägenhetsgrad, anser sig utskottet icke kunna förorda bifall till motionerna.

Åberopande det sagda hemställer utskottet,

Utskottet.

att de likalydande motionerna I: 177 och II: 282 icke må
föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 3 maj 1946.

På jordbruksutskottets vägnar:

L. TJÄLLGREN.

Närvarande: se memorial nr 32.
